

โครงการอภิมหาโปรเจกต์ ในซาอุดีอาระเบีย: เป้าหมายใหม่ของนักลงทุน

ชุชาติ พุ่มเพ็ง
 สำนักภาษาต่างประเทศ
 สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

บทนำ

ซาอุดีอาระเบียเป็นประเทศที่ทรงอิทธิพลในภูมิภาคตะวันออกกลางและมีบทบาทนำในฐานะสมาชิกโอเปก (The Organization of the Petroleum Exporting Countries : OPEC) หรือที่เรียกในภาษาไทยว่า “องค์กรร่วมประเทศผู้ผลิตน้ำมันเพื่อการส่งออก” ส่งผลให้ซาอุดีอาระเบียใช้ประโยชน์จากผลตอบแทนทางเศรษฐกิจภาคพลังงานต่อเนื่องหลายทศวรรษ กระทั่งมาถึงยุคแห่งการเปลี่ยนผ่านและการปฏิรูประบบเศรษฐกิจครั้งใหญ่ ภายใต้การนำของมกุฎราชกุมารและนายกรัฐมนตรีมุฮัมมัด บิน ซัลมาน จนสามารถขับเคลื่อนเศรษฐกิจมหภาคได้อย่างเป็นรูปธรรม แผนงานทั้งหมดนำไปสู่การปฏิบัติหวังให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในทุกมิติ ทั้งการเมือง เศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม เริ่มจากการประกาศวิสัยทัศน์ 2030 โดยเน้นการปฏิรูปเศรษฐกิจของประเทศ ลดการพึ่งพารายได้จากน้ำมัน และเดินหน้าสู่นโยบายเศรษฐกิจที่หลากหลาย ทำให้ปัจจุบันมีการขับเคลื่อนนโยบายเศรษฐกิจผ่านโครงการอภิมหาโปรเจกต์หลายโครงการ และการปฏิรูปกองทุนของรัฐในชื่อกองทุนการลงทุนสาธารณะ (Public Investment Fund : PIF) หวังยกระดับการลงทุนภาครัฐและดึงดูดการลงทุนภาคเอกชนและธุรกิจท้องถิ่นภายในประเทศ รวมถึงโครงการยักษ์ใหญ่ที่เน้นภาคท่องเที่ยวและบริการ หวังขยายสัดส่วนการลงทุนในภาคธุรกิจเกิดใหม่จากนักลงทุนทั่วโลกให้เข้ามาลงทุนในซาอุดีอาระเบียอย่างไม่เคยปรากฏมาก่อน

ซาอุดีอาระเบียเน้นโครงการพัฒนาแนวธุรกิจเกิดใหม่หวังกระตุ้นภาคการท่องเที่ยวและลดการพึ่งพารายได้จากน้ำมันแบบค่อยเป็นค่อยไป ทำให้โครงการส่วนใหญ่เน้นความทันสมัย หรรษา มีการใช้นวัตกรรมเป็นฐาน เพื่อดึงดูดนักลงทุนต่างชาติให้มาลงทุนในประเทศอย่างยั่งยืน โดยมีโครงการต่าง ๆ ดังนี้

1.โครงการอัลกิดียะห์

เป็นโครงการสร้างเมืองที่เป็นสวนสนุก
พื้นที่ใช้สอยราว 334 ตารางกิโลเมตร ตั้งอยู่ใ
กลางกรุงริยาด เมืองหลวงของประเทศ
งบประมาณการก่อสร้างรวม 8,000 ล้านดอลลาร์
เริ่มก่อสร้างในปี 2019 และจะเปิดเฟสแรกปี 2022 เมืองแห่งนันทนาการแห่งนี้มี
จุดเน้นด้านสาธารณูปโภคนันทนาการ การศึกษา เรียนรู้ ประกอบด้วยจุด
ท่องเที่ยวสำคัญตามหลัก 5 แนวคิด อาทิ สวนสาธารณะแนวผ่อนคลาย จุดชมวิ
กีฬาและออกกำลังกาย ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ศิลปะวัฒนธรรม และมีสวนสวย
ออกแบบโดยผู้เชี่ยวชาญจากสหรัฐฯ นอกจากนี้ยังมีหอคอยสูงไล่ระดับ มีคลับ สวน
สนุก รถไฟในสวนสนุกที่ยาวที่สุดในโลก มีสนามกอล์ฟกว้างใหญ่ประเภท 18 หลุม
หวังเป็นไฮไลท์ดึงดูดนักท่องเที่ยว

2. โครงการนิยาม (NEOM)

เป็นโครงการเมืองอัจฉริยะ (Smart City) ตามแผนการพัฒนาโครงการขนาดใหญ่ที่เริ่มประกาศในปี 2017 ภายใต้วิสัยทัศน์ 2030 เป็นพื้นที่ที่พัฒนาเต็มรูปแบบด้วยเทคโนโลยีทันสมัย

นวัตกรรมใหม่ที่หวังผลระยะยาวด้วยการสร้างเมืองเทคโนโลยีขนาดใหญ่ ศูนย์กลางนวัตกรรม เทคโนโลยีอัจฉริยะ และปัญญาประดิษฐ์ คาดว่าจะใช้งบประมาณในโครงการนี้กว่า 500,000 ล้านดอลลาร์

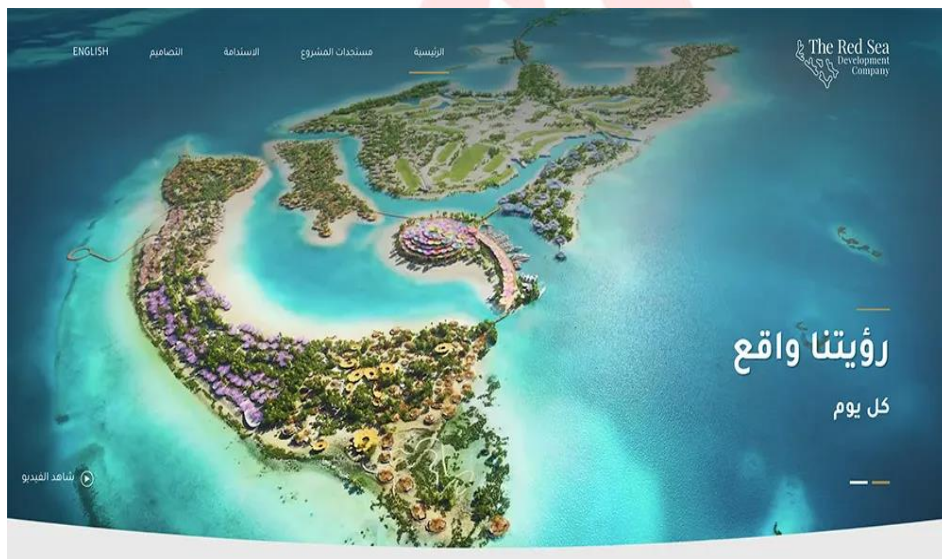
พื้นที่แห่งนี้ตั้งอยู่แถบตะวันตกเฉียงเหนือของประเทศ ในอนาคตพื้นที่แถบนี้จะกลายเป็นเมืองใหม่ตามแผนการก่อสร้างเมืองอัจฉริยะ ครอบคลุมทอดยาวติดชายแดนอียิปต์และจอร์แดน พื้นที่โดยรวมคิดเป็น 26,000 ตารางกิโลเมตร มีขนาดใหญ่กว่าสิงคโปร์ถึง 35 เท่า หรือมีขนาดพื้นที่โดยรวมเทียบกับประเทศเบลเยียม ภายในเมืองใหม่มีการวางระบบเทคโนโลยีแห่งอนาคตไว้ 16 สาขา เช่น สาขากลุ่มไบโอติก เทคโนโลยีอาหาร เทคโนโลยีแปรรูปอาหาร รวมถึงสาขาอื่น ๆ ในกลุ่มเทคโนโลยีและนวัตกรรม ในพื้นที่ยังให้ความสำคัญกับโครงการก่อสร้างหมู่บ้านสนามกีฬา มีพื้นที่สีเขียวขนาดใหญ่ สวนสาธารณะ สนามฟุตบอล เทนนิส

3. โครงการพัฒนาแนวชายฝั่งทะเลแดง

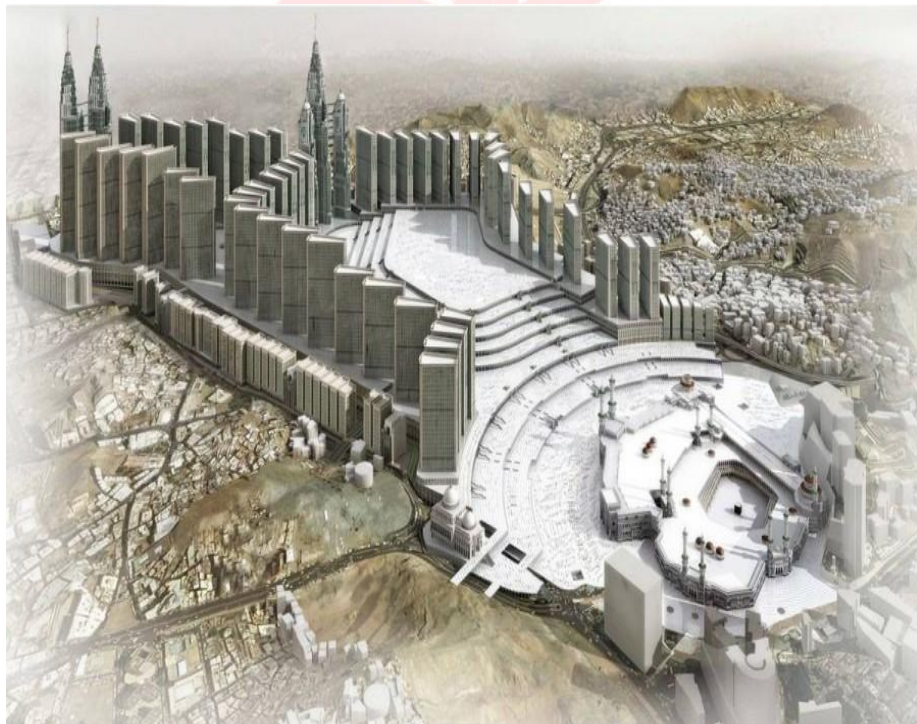
เป็นการพัฒนาชายฝั่งทะเลแดงให้กลายเป็นแหล่งท่องเที่ยว เรียกได้ว่าเป็นมัลดีฟส์แห่งตะวันออกกลาง โครงการนี้ใช้พื้นที่เชื่อมกันระหว่าง 2 เขต ได้แก่ อุมลุจ (Ulmuj) และ อัลวัจฮ์ (Al-Wajh) ซึ่งตั้งอยู่ ณ เมืองตะบูก เป็นพื้นที่ทอดยาวแนวชายฝั่งทะเลแดง มีพื้นที่ทางบกที่อุดมด้วยความหลากหลายทางชีวภาพ ทั้งแนวสันเขาหิน ทะเลทราย หุบเขา ร่องหินลาวาที่เย็นตัวแล้วเนื่องจากบางพื้นที่บริเวณนี้ในอดีตเคยเป็นเขตภูเขาไฟ ทำให้โครงการนี้กลายเป็นต้นแบบในภูมิภาคตะวันออกกลางที่สามารถพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยว นันทนาการ และมีประโยชน์ใช้สอยได้หลากหลาย รองรับนักท่องเที่ยวได้ตลอดทั้งปี โครงการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวชายฝั่งทะเลแดงมีพื้นที่ราว 30,000 ตารางกิโลเมตร ใช้รูปแบบการพัฒนาที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมและแนวคิทยะเป็นศูนย์ เพิ่มมูลค่าการท่องเที่ยวให้มีความยั่งยืน

4. โครงการพัฒนาญะบัลอุมัร

นับเป็นโครงการพัฒนาแนวเขาอุมัรในมหานคร
มักกะห์ (ดินแดนศักดิ์สิทธิ์) เป็นพื้นที่พัฒนาราว 0.4
ตารางกิโลเมตร ใช้งบประมาณราว 4.4 พันล้านดอลลาร์
คาดว่าโครงการนี้จะเป็นโครงการอสังหาริมทรัพย์แนวโรงแรมหรูและตึกสูงสไตล์โม
เดิร์น รองรับนักท่องเที่ยวได้ 36,000 คนต่อปี มีห้องพักมากมายรองรับผู้แสวงบุญได้
100,000 คน ในช่วงเทศกาลฮัจญ์ นอกจากนี้ แหล่งข่าวเปิดเผยว่าโครงการนี้จะ
ก่อสร้างตึกสูงรวมกว่า 40 ตึก และที่ดึงดูดความสนใจมากที่สุดในพื้นที่นี้ คือ ตึกแฝด
สูงตระหง่าน โดยเน้นการออกแบบพื้นที่บางส่วนภายในตึกสำหรับใช้เป็นลาน
สาธารณะ (Open Space) เฉพาะผู้เข้าพัก โดยคาดว่าโครงการนี้ใช้งบประมาณกว่า
135 ล้านดอลลาร์

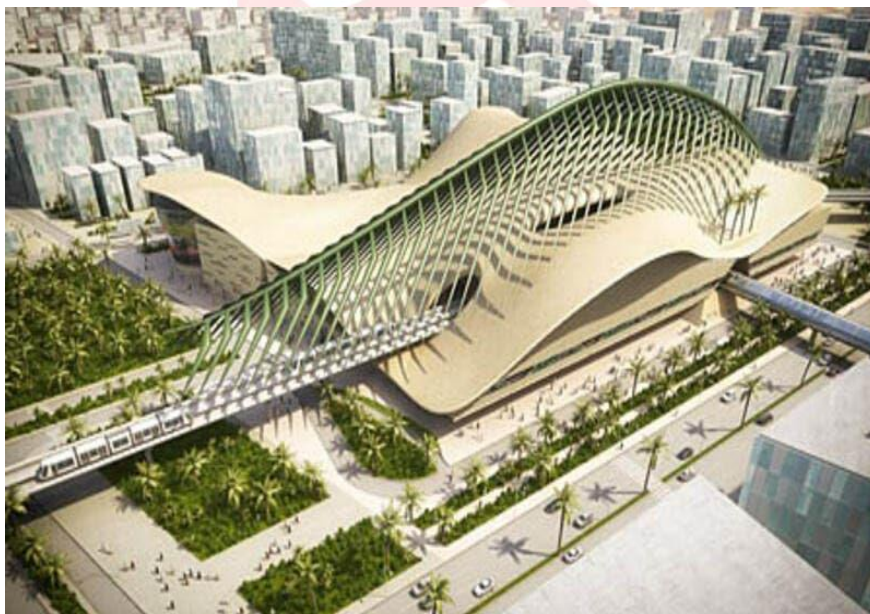

5. โครงการรถไฟฟ้าและการขนส่งระบบรางสายรียาด และสายเจดดาห์

โครงการนี้เป็นการวางระบบขนส่งทางรางอำนวยความสะดวก

ให้แก่การเดินทาง โดยเริ่มโครงการในปี 2020 และคงพัฒนาต่อเนื่องด้วยนวัตกรรมขนส่งทันสมัยครอบคลุม 176,000 กิโลเมตร มีสถานีปลายทางทั้งหมด 85 สถานี แบ่งเส้นทางไว้ทั้งสิ้น 6 สาย มีศักยภาพรองรับผู้โดยสาร 400,000 คนต่อวัน นอกจากนี้ความยาวของขบวนรถ 36 เมตร ภายในมีการแบ่ง class เป็น 3 ชั้น ได้แก่ ที่นั่งชั้น first class ที่นั่งชั้นครอบครัว และที่นั่ง private ทั่วไป เชื่อมต่อกับสถานีสายอื่น ๆ หรืออาจต่อรถโดยสารสาธารณะได้ทุกพื้นที่สำหรับผู้ต้องการเดินทางเชื่อมต่อไปยังจุดหมายปลายทาง ทุกรูปแบบ โครงการรถไฟฟ้าสายเจดดาห์คาดว่าจะแล้วเสร็จในช่วงปี 2025

6. สวนหลวงกษัตริย์ซัลมานเฉลิมพระเกียรติ

เป็นโครงการขนาดยักษ์ที่เน้นพัฒนาสวนสาธารณะหรืออุทยานเพื่อการพักผ่อนและนันทนาการ จะมีการก่อสร้างในพื้นที่แถบสนามบินเก่า พื้นที่ใช้สอยราว 4 แสนตารางเมตร โดยแบ่งโซนต่าง ๆ อย่างลงตัว ทั้งโรงละครแห่งชาติรองรับผู้เข้าชม ราว 8,000 ที่นั่ง มีสวนแนวตั้ง สวนนก ผีเสื้อหลายสายพันธุ์ มีแหล่งบันเทิงทั้งโรงภาพยนตร์ ศูนย์การศึกษาศิลปะ รวมถึงพิพิธภัณฑ์ศิลปะอีก 8 อาคาร นอกจากนี้แผนการก่อสร้างยังให้ความสำคัญกับพื้นที่ที่เป็นโซนออกกำลังกาย กีฬา กิจกรรมต่าง ๆ รวมทั้งสนามกอล์ฟขนาด 8.5 แสนตารางเมตร ศูนย์กีฬาอีก 50,000 ตารางเมตร มีโซนออกกำลังกายและผ่อนคลายด้วยกีฬาทางน้ำ มีบริการที่พักและโรงแรมหรู 16 แห่ง รองรับแขกผู้มาเยือนได้ 2,300 ห้อง ในพื้นที่มีอาหารแบ่งเป็นโซนขายอาหาร ทอดยาว 5 แสนตารางเมตร

7. โครงการอัลวิดยาน

เป็นโครงการอสังหาริมทรัพย์ขนาดใหญ่ตั้งอยู่ใจกลางเมืองหลวงรียาด ผังเมืองเน้นการก่อสร้างตึกสูง แนวโมเดิร์นและทันสมัยระดับโลก มุ่งหวังให้พื้นที่นี้เป็นศูนย์กลางของนักคิด นักธุรกิจ นักประดิษฐ์นวัตกรรม เพื่อมารวมตัวกัน มีพื้นที่ใช้สอยราว 7 ล้านตารางเมตร แบ่งผังเมืองออกเป็น 12 โซน มีพื้นที่แนว Open Space ที่เป็นระบบเปิดกว้างร้อยละ 50 สามารถสูดอากาศและดื่มด่ำกับแนวลำธารธรรมชาติในพื้นที่ได้อย่างลงตัว คาดว่างบประมาณที่ใช้ในโครงการนี้สูงถึง 2.7 พันล้านดอลลาร์

บทสรุป

โครงการที่กล่าวมาทั้งหมดเป็นเพียงบางส่วนของโครงการใหญ่ใน
ชาอุตืออาระเบีย ที่มุ่งตอบสนองยุทธศาสตร์และวิสัยทัศน์ประเทศ 2030 กรณีนี้ทำ
ให้ผู้เขียนมองว่านโยบายการพัฒนาประเทศของชาอุตืออาระเบียเป็นนโยบาย
เศรษฐกิจแบบก้าวหน้า และเป็นการสร้างทัศนคติมุมมองใหม่เกี่ยวกับประเทศนี้
แบบกลับด้าน หากเทียบกับวิถีสังคมในอดีตที่ยึดแนวจารีตวิธี แต่ด้วยวิสัยทัศน์ของ
ผู้นำยุคใหม่ที่ต้องการปรับโฉมประเทศและเตรียมความพร้อมด้านความเจริญและ
การขยายตัวทางเศรษฐกิจส่งต่อไปให้คนรุ่นหลังสามารถเข้าถึงแหล่งทุน แหล่งงานได้
อย่างภาคภูมิ เพราะแนวโน้มอนาคตโลกอาจไม่ต้องการให้น้ำมันเป็นพลังงานหลัก
อีกต่อไป ยิ่งในปัจจุบันเราได้ยินเสียงสะท้อนจากกระแสโลกยุคใหม่ที่ต่างณรงค์ให้
ทุกประเทศหันมาใช้พลังงานสะอาด พลังงานชีวภาพ พลังงานทดแทน พลังงาน
หมุนเวียน พลังงานสีเขียว ดังนั้นการปูทางสร้างเศรษฐกิจแบบหลากหลายจะทำให้
ประเทศที่รู้จักปรับตัวให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงสามารถอยู่รอดได้อย่างยั่งยืน

อ้างอิงข้อมูล จาก

- <https://www.bayut.sa/blog/%D8%A7%D8%AA%D8%AC%D8%A7%D9%87%D8%A7%D9%84%D8%B3%D9%88%D9%82/%D9%85%D9%85%D9%8A%D8%A7%D9%84%D8%A5%D8%B3%D8%AA%D8%AB%D9%85%D8%A7%D9%84%D9%85%D8%B4%D8%A7%D8%B1%D9%8A%D8%B9-%D9%81%D9%8A-%D8%A7%D9%84%D8%B3/>
- <https://www.alriyadh.com/pdf>